

Bruselj, 1.7.2025
COM(2025) 346 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

**o stanju priprav na celovito izvajanje Uredbe VIS v skladu s členom 11(3) Uredbe (EU)
2021/1134**

Povzetek

Člen 11(3) Uredbe (EU) 2021/1134¹, ki med drugim spreminja Uredbo (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS)², od Komisije zahteva, da Evropskemu parlamentu in Svetu predloži letno **poročilo** o stanju priprave na celovito izvajanje Uredbe. To je **tretje poročilo Komisije**.

Izvajanje nove informacijske arhitekture za migracije, meje in varnost je temelj za vzpostavitev enega najsodobnejših sistemov upravljanja meja na svetu. Vizumski informacijski sistem (VIS) je sestavni del te arhitekture. Za zagotovitev celovitega in pravočasnega izvajanja bi morale države članice EU in pridružene schengenske države, agencije EU in Komisija napredovati skupaj. Pomembno je, da vsaka stran prevzame odgovornost za zagotovitev sočasnega začetka delovanja sistema, s čimer bi se preprečile nadaljnje zamude in višji stroški.

Na splošno izvajanje revidiranega VIS poteka v skladu z načrti. Po sprejetju uredbe (EU) 2021/1134 o spremembi 7. julija 2021 je Komisija v ustreznem odboru in strokovni skupini takoj začela razpravljati o 12 **izvedbenih in delegiranih aktih**, potrebnih za razvoj novih funkcionalnosti revidiranega VIS. Delo se je nadaljevalo tudi v letu 2024, pri čemer je navedenih 12 izvedbenih in delegiranih aktov trenutno v različnih fazah postopka sprejetja. Sprejetih je bilo sedem aktov, pet pa jih Komisija še pripravlja.

¹ Uredba (EU) 2021/1134 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (ES) št. 810/2009, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1860, (EU) 2018/1861, (EU) 2019/817 in (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Odločbe Sveta 2004/512/ES in Sklepa Sveta 2008/633/PNZ zaradi reforme Vizumskega informacijskega sistema (UL L 248, 13.7.2021, str. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1134/2021-07-13>).

² Uredba (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS) (UL L 218, 13.8.2008, str. 60, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/767/2023-12-27>).

1. Uvod

VIS je bil vzpostavljen z Odločbo Sveta 2004/512/ES³, da bi omogočil izmenjavo podatkov o vizumih med državami članicami. Uredba (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (Uredba VIS)⁴ je opredelila:

- namen in funkcionalnosti VIS ter z njimi povezane odgovornosti,
- pogoje in postopke za izmenjavo podatkov o vizumih za kratkoročno bivanje med državami članicami, da bi se olajšala obravnava vlog za izdajo vizumov za kratkoročno bivanje in s tem povezanih odločitev.

VIS je začel delovati 11. oktobra 2011 in je bil postopoma uveden v konzulatih vseh držav članic med oktobrom 2011 in februarjem 2016.

VIS si z olajšanjem izmenjave podatkov med državami članicami o vlogah za izdajo vizumov in s tem povezanih spremljajočih odločitev prizadeva izboljšati izvajanje skupne vizumske politike, konzularno sodelovanje in posvetovanje med centralnimi organi, pristojnimi za izdajo vizumov. Namen VIS je med drugim:

- olajšanje postopka za izdajo vizuma;
- preprečevanje „trgovanja z vizumi“;
- olajšanje boja proti zlorabam identitete;
- zagotavljanje pomoči pri ugotavljanju istovetnosti vseh oseb, ki ne izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo več pogojev za vstop, bivanje ali prebivanje na ozemlju držav članic;
- olajšanje določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito na podlagi Uredbe (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta.⁵

2. avgusta 2021 je začela veljati Uredba (EU) 2021/1134 (revidirana Uredba VIS), ki med drugim spreminja Uredbo VIS. Revidirani VIS bo organom, pristojnim za izdajo vizumov, zagotavljal ključne informacije o prosilcih za schengenske vizume za kratkoročno bivanje, mejnim policistom pa omogočal, da odkrijejo potnike, ki lahko pomenijo tveganja za varnost. Nova pravila razširjajo tudi področje uporabe VIS, zlasti z dodajanjem prosilcev in imetnikov vizumov za dolgoročno bivanje in dovoljenj za prebivanje, ob popolnem spoštovanju zahtev glede varstva podatkov, da se zagotovi, da imajo ustrezni organi pravočasno na voljo informacije, ki jih potrebujejo. Nova pravila bodo omogočila temeljitejše preverjanje preteklosti prosilcev za vizume za kratkoročno bivanje, vizume za dolgoročno bivanje in dovoljenja za prebivanje, boljšo izmenjavo informacij med državami članicami o imetnikih takih dokumentov ter popolno interoperabilnost z drugimi informacijskimi sistemi EU.

³ Odločba Sveta 2004/512/ES z dne 8. junija 2004 o vzpostavitvi vizumskega informacijskega sistema (VIS) (UL L 213, 15.6.2004, str. 5, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/512/2019-06-11>).

⁴ Uredba (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS) (UL L 218, 13.8.2008, str. 60, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/767/2023-12-27>).

⁵ Uredba (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva (UL L 180, 29.6.2013, str. 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/604/oj>).

V skladu s členom 11(1) Uredbe (EU) 2021/1134 Komisija sprejme sklep o določitvi datuma začetka delovanja revidiranega VIS. Navedeni člen tudi določa pogoje, ki jih je treba izpolniti za sprejetje tega sklepa, in sicer, da:

- so bili sprejeti potrebni izvedbeni in delegirani akti iz tega poročila;
- je agencija Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA) uradno obvestila Komisijo o uspešnem zaključku vseh testiranj ter
- da so države članice uradno obvestile Komisijo, da so sprejele potrebne tehnične in pravne ureditve.

VIS bo del skupnega okvira interoperabilnosti, vzpostavljenega z uredbama (EU) 2019/817⁶ in (EU) 2019/818⁷ Evropskega parlamenta in Sveta. Okvir interoperabilnosti med informacijskimi sistemi EU⁸ je bil vzpostavljen, da bi se ti sistemi in njihovi podatki med seboj dopolnjevali z namenom izboljšanja učinkovitosti in uspešnosti kontrol na zunanjih mejah. To bo prispevalo k preprečevanju nezakonitega priseljevanja in boju proti njemu, zagotavljanju visoke ravni varnosti ter izboljšanju izvajanja skupne vizumske politike. V ta namen bi moral biti tehnični razvoj novih funkcionalnosti in procesov VIS v celoti skladen s funkcionalnostmi in procesi v drugih informacijskih sistemih EU, ki so del tega okvira.

V skladu s členom 11(3) Uredbe (EU) 2021/1134 mora Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti letno poročilo o stanju priprav na celovito izvajanje Uredbe. To velja, dokler Komisija ne sprejme sklepa o določitvi datuma začetka delovanja VIS v skladu s členom 11(1) navedene uredbe. To poročilo mora vsebovati podrobne informacije o nastalih stroških in informacije o vseh tveganjih, ki lahko vplivajo na skupne stroške.

Prvo poročilo Komisije o stanju priprav na celovito izvajanje Uredbe VIS je bilo sprejeto 9. februarja 2023⁹, drugo poročilo pa 18. januarja 2024¹⁰. Ker drugo poročilo zajema obdobje od priprave novembra 2023, tretje poročilo zajema obdobje od decembra 2023 do njegove priprave novembra 2024.

2. Izvedbena zakonodaja Uredbe VIS

Uredba (EU) 2021/1134 daje Komisiji več pooblastil za sprejetje izvedbenih in delegiranih aktov, od katerih so nekateri potrebni, da se agenciji eu-LISA v celoti omogoči, da začne

⁶ Uredba (EU) 2019/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju meja in vizumov ter spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 in (EU) 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta ter Odločbe Sveta 2004/512/ES in Sklepa Sveta 2008/633/PNZ (UL L 135, 22.5.2019, str. 27, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/817/2025-01-28>).

⁷ Uredba (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij in spremembi uredb (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ter (EU) 2019/816 (UL L 135, 22.5.2019, str. 85, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/2025-01-28>).

⁸ Sistem vstopa/izstopa (SVI), Vizumski informacijski sistem (VIS), Evropski sistem za potovalne informacije in odobritve (ETIAS), Eurodac, Schengenski informacijski sistem (SIS) in evropski informacijski sistem kazenskih evidenc državljanov tretjih držav (ECRIS-TCN).

⁹ COM(2023) 66 final.

¹⁰ COM(2024) 13 final.

snovati in razvijati nove funkcionalnosti v okviru splošne arhitekture informacijskega sistema, zlasti ker to zahteva opredelitev tehničnih specifikacij. Drugi akti so potrebni za določitev tehničnih pravil za lažjo uporabo VIS s strani ustreznih organov držav članic in agencij EU.

Komisija je od sprejetja Uredbe (EU) 2021/1134 leta 2021 organizirala 22 sestankov odbora in 12 sestankov strokovne skupine o revidiranem VIS, da bi razpravljali o vrsti osnutkov izvedbenih in delegiranih aktov, potrebnih za njegov razvoj.

Trenutno je v različnih fazah postopka sprejetja 12 izvedbenih in delegiranih aktov. Uradno sprejetih je že šest izvedbenih in en delegirani akt, trije izvedbeni in dva delegirana akta pa so v postopku priprave na sprejetje. To je dodatno ponazorjeno v spodnji razpredelnici:

Preglednica 1. Potrebni izvedbeni in delegirani akti – stanje novembra 2024

Uredba	Vrsta akta	Sprejeti	V postopku uradnega sprejetja	V odboru ali skupini	Se še ni začelo
VIS	delegirani	1		2	
	izvedbeni	6		3	

Preglednica 2. Potrebni izvedbeni in delegirani akti, po aktih – stanje novembra 2024

	Pravna podlaga	Vrsta akta	Stanje
1	člen 5a	izvedbeni	sprejet
2	člen 6(5)	izvedbeni	sprejet
3	člen 9	delegirani	sprejet
4	člena 9h in 22b	delegirani	<i>v teku</i>
5	člen 9j(2)	delegirani	<i>v teku</i>
6	člen 9j(3)	izvedbeni	<i>v teku</i>
7	člena 29 in 29a	izvedbeni	sprejet
8	člen 45(1)	izvedbeni	<i>v teku</i>
9	člen 45(2)	izvedbeni	<i>v teku</i>
10	člen 45(3)	izvedbeni	sprejet
11	člena 45c in 45d	izvedbeni	sprejet
12	člen 50(4)	izvedbeni	sprejet

3. Spremljanje izvajanja s strani držav članic in agencij EU

Pomen pravočasnega izvajanja revidiranega VIS je splošno priznan na ravni EU in držav članic. Vsi deležniki prav tako dobro razumejo soodvisnosti med VIS ter razvojem drugih informacijskih sistemov EU in sestavnih delov interoperabilnosti. Za zagotovitev celovitega in pravočasnega izvajanja Komisija spremlja izvajanje revidirane uredbe VIS z različnimi ukrepi, vključno v okviru sestankov odbora, strokovne skupine in svetovalne skupine ter z rednimi sestanki z agencijami EU.

4. Stroški in tveganja

Stroški za agencije EU

Glede na informacije, ki so jih predložile, so imele zadevne agencije EU med novembrom 2023 in novembrom 2024 naslednje stroške v zvezi z izvajanjem revidiranega VIS:

- skupni stroški izvajanja agencije eu-LISA so znašali 12,7 milijona EUR;
- stroški Europolu za svetovanje in programsko opremo so znašali 0,6 milijona EUR;
- Evropska agencija za mejno in obalno stražo ni imela nobenih stroškov.

Dodatni stroški agencije eu-LISA

Med izvajanjem projekta v zvezi z revidiranim VIS so se pokazale nove potrebe, zaradi česar je morala agencija eu-LISA svoje pogodbenike zaprositi za določene spremembe, kar je privedlo do nepredvidenih stroškov. Poleg tega so v sedanjem pogodbenem dogovoru agencije vključeni stroški, povezani z upravljanjem projekta in medsektorskimi dejavnostmi, ki so sorazmerni s trajanjem pogodbe. Zato podaljšanje časovnega okvira za revidirani VIS, kot je navedeno v razdelku Časovni okvir revidiranega VIS tega poročila, prinaša dodatne stroške.

Stroški držav članic

Okvirna dodelitev, načrtovana v programih držav članic v okviru instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko za obdobje 2021–2027 za vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje sistema VIS, vključno z njegovo interoperabilnostjo z drugimi obsežnimi informacijskimi sistemi, znaša 103,4 milijona EUR (prispevek EU¹¹).

Glede na podatke o izvajanju programa, ki so jih poslali organi držav članic, znaša prispevek EU za izbrane operacije (projekte, ukrepe ali skupine projektov v okviru zadevnih programov) 58,4 milijona EUR¹². Ta znesek predstavlja prispevek k obveznostim organov držav članic za te operacije in ni enak že nastalim odhodkom.

Časovni okvir revidiranega VIS

Izvajanje revidiranega VIS znotraj skupnega okvira interoperabilnosti in njegove prilagoditve za interakcijo z drugimi informacijskimi sistemi (npr. s sistemom vstopa/izstopa – SVI) vključujejo spremembe sistema, ki vsakič privedejo do njegove nove različice. Te različice VIS je treba izvajati v zaporedju. Soodvisnost različnih informacijskih sistemov EU lahko vpliva na trajanje nekaterih delov projekta za izvedbo nove arhitekture informacijskih sistemov EU za meje, migracije in varnost.

Prenovljeni Schengenski informacijski sistem je začel delovati marca 2023. Svet za pravosodje in notranje zadeve je 19. in 20. oktobra 2023 potrdil časovni okvir za preostale sisteme. V skladu s tem časovnim načrtom naj bi SVI začel delovati jeseni 2024, Evropski sistem za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) spomladi 2025 in revidirani VIS jeseni 2026 skupaj z arhitekturo interoperabilnosti.

¹¹ Vir: programi držav članic, odhodki, načrtovani v okviru specifičnega cilja 2, skupna vizumska politika, koda ukrepa 006. Obsežni informacijski sistem, Vizumski informacijski sistem (VIS), november 2024.

¹² Vir: podatki, ki so jih države članice poslale v skladu s členom 42 Uredbe (EU) 2021/1060, 30. november 2024.

Vendar je bil po koncu obdobja, ki ga zajema to poročilo, časovni načrt za uvedbo arhitekture interoperabilnosti revidiran, in sicer zaradi odloga začetka delovanja SVI, kar je vplivalo na časovnico za revidirani VIS. Svet za pravosodje in notranje zadeve je revidirani časovni načrt odobril 5. marca 2025 in v skladu z njim naj bi SVI postopoma začel delovati oktobra 2025, ETIAS v zadnjem četrtletju leta 2026, revidirani VIS pa leta 2027.

5. Zaključek

Države članice, pridružene schengenske države in agencije EU delijo splošno zavezo, da bodo zagotovile celovito izvajanje revidiranega VIS, tudi kot del širšega okvira interoperabilnosti za informacijske sisteme EU.

Komisija še naprej usklajuje in pozorno spremlja napredek vseh udeležениh strani, da bi zagotovila pravočasno razpoložljivost revidiranega VIS.